

Profil praktyczny

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Nazwa kierunku studiów: ekonomia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie

Data przeprowadzenia wizytacji: 31 maja – 1 czerwca 2019

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się.....	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się.....	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	13
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	16
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	18
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	20
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	22
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	23
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	27
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	29
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w <i>porządku wg poszczególnych zaleceń</i>).....	30
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Stefan Wrzosek, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Magdalena Osińska – ekspert PKA
2. dr hab. Barbara Pogonowska – ekspert PKA
3. mgr Marta Prusińska – ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. mgr Amadeusz Przezpolewski – sekretarz Zespołu Oceniającego PKA
5. Patryk Lisiecki – ekspert PKA reprezentujący studentów

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa kierunku ekonomia prowadzonego na Wydziale Ekonomii i Informatyki Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie została przeprowadzona w dniach 31 maja – 1 czerwca 2019 roku. Poprzednia ocena miała miejsce w dniach 31 listopada – 1 grudnia 2012 roku – wtedy spełnienie kryterium 1, 3, 4, 5, 6, 7, i 8 zostało ocenione jako „w pełni”, zaś spełnienie kryterium 2 zostało ocenione jako „znacząco”. Finalnie uchwałą nr 288/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 czerwca 2013 roku wydano dla kierunku ocenę pozytywną.

Wizytacja przebiegła zgodnie z obowiązującymi procedurami a także przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Eksperci zapoznali się z szeregiem dokumentów przesłanych przez Uczelnię przed wizytacją, jak również przekazywanych w trakcie i po wizytacji. Zespół Oceniający przeprowadził zaplanowane w harmonogramie spotkania (w tym ze studentami, interesariuszami zewnętrznymi, pracownikami Biura Karier, pracownikami odpowiadającymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, praktyki i opiekę nad studentami), a także dokonał analizy powszechnie dostępnych źródeł informacji (w tym portali informacyjnych Uczelni), hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych. Ponadto sprawdzono stan infrastruktury Wydziału, w tym Biblioteki. Na zakończenie wizytacji Zespół Oceniający spotkał się z Władzami Uczelni i Wydziału oraz przekazał informacje o przebiegu wizytacji a także procedurze dalszego postępowania.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil studiów	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	Do 12 czerwca 2019 roku: • Obszar nauk społecznych, dyscypliny: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu, prawo, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, psychologia, socjologia (95% punktów ECTS) • Obszar nauk ścisłych: matematyka, informatyka (5% punktów ECTS) Od 12 czerwca 2019 roku: • dyscyplina wiodąca: ekonomia i finanse (60% punktów ECTS) • dyscyplina uzupełniająca: nauki o zarządzaniu i jakości (40% punktów ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/182 punkty ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	350 godzin/14 punktów ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. Logistyka-Spedycja-Transport 2. Rachunkowość i finanse 3. Zarządzanie biznesem	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	110
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	1180
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć	-	33

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne		100
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru		64

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Misja Uczelni jest sformułowana tak uniwersalnie, że odpowiada jej prowadzenie studiów na różnych kierunkach o profilu praktycznym, pod warunkiem zgodności z potrzebami rynku pracy, z wyraźnym akcentem na potrzeby regionalne. Oznacza to, że i oceniany kierunek *ekonomia* odpowiada tej misji i powiązanim z nią postanowieniom strategicznym. Koncepcję tego kierunku i dotyczące go efekty kształcenia konsultowano z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Także na bieżąco konsultuje się zamiary zmian programowych. Nie uzyskano natomiast informacji wskazujących na inspirowanie koncepcji kierunku czy bieżących udoskonaleń programowych przez otoczenie społeczno-gospodarcze. Zręby koncepcji powstały w gronie interesariuszy wewnętrznych i następnie były konsultowane na zewnątrz, niemniej jednak od samego początku są zorientowane na potrzeby rynku pracy czy szerzej rozumianego otoczenia społeczno-gospodarczego. Ciągły kontakt kierownictwa Uczelni i nauczycieli akademickich z tym otoczeniem oraz dominujący udział studentów pracujących jest źródłem dobrego rozpoznania tych potrzeb.

Efekty kształcenia na kierunku *ekonomia* zgodne z KRK zostały przyjęte przez Senat ZPSB w Szczecinie uchwałą nr 5/2017 z dnia 21 czerwca 2017 r. Efekty te zostały przypisane do dwóch obszarów tj. obszaru nauk społecznych (95% ECTS) i obszaru nauk ścisłych (5% ECTS). Przypisanie do dziedzin było następujące: dziedziny nauk ekonomicznych, nauk społecznych, i nauk prawnych w dyscyplinach *ekonomia*, *finanse*, *nauki o zarządzaniu*, *prawo*, *nauki o poznaniu i komunikacji społecznej*, *psychologia*, *socjologia* oraz dziedziny nauk matematycznych w dyscyplinach *matematyka* i *informatyka*. Przypisanie efektów do wielu dyscyplin było bardzo szerokie, a wskazanie dwóch obszarów w dużej dysproporcji nie sprzyjało prawidłowej identyfikacji efektów kształcenia, zwłaszcza z dyscyplin *matematyka* i *informatyka*. W opisie efektów kształcenia dobrze nawiązano do wymienionych dyscyplin, choć oczywiście dominują dyscypliny w poprzedniej klasyfikacji zaliczane do nauk ekonomicznych.

Zastrzeżenia wywołuje sama nazwa kierunku. W treści efektów uczenia się jest również dużo *zarządzania*, co *ekonomii*. Wobec zaistniałego ostatnio połączenia dyscyplin naukowych *ekonomia* i *finanse*, co najmniej specjalność *rachunkowość i finanse* nie budzi zastrzeżeń. Zespół Oceniający uważa jednak, że ważniejsze, by zestaw dyscyplin był dobrze związany z opisem efektów uczenia się, a ta zgodność jest zadowalająca. Ponadto praktyczny profil kształcenia wymaga opanowania wiedzy jednocześnie z *ekonomii*, *finansów* i *zarządzania*, co uzasadnia przyjętą koncepcję. Tę ocenę potwierdzały wypowiedzi przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego przedstawione na spotkaniu w czasie wizytacji.

W dniu 12 czerwca 2019 r. Senat ZPSB uchwałą nr 5/2019 przyjął efekty uczenia się dostosowane do wymogów poziomu 6 PRK dla profilu praktycznego, o których Uczelnia poinformowała ZO. Jest to decyzja wychodząca naprzeciw podniesionym wyżej zastrzeżeniom. Sformułowano 13 efektów w zakresie wiedzy, 14 efektów z umiejętności, w tym umiejętności

zawodowych o charakterze praktycznym, i 12 efektów z zakresu kompetencji. Uczelnia przyporządkowała efekty uczenia się na kierunku ekonomia, studia I stopnia do dwóch dyscyplin naukowych zgodnie z wymogami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Dyscypliną wiodącą jest ekonomia i finanse (obejmująca 60% wszystkich efektów uczenia się), natomiast dyscypliną uzupełniającą jest dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości (40% wszystkich efektów uczenia się).

W ramach efektów z zakresu umiejętności uwzględniono kwalifikacje odnoszące się do języka obcego zakładając, że absolwent potrafi „komunikować się w języku obcym na poziomie B2 EOKJ i potrafi używać go w sytuacjach związanych z działalnością zawodową”. Szczegółowe efekty uczenia się zostały określone w sylabusach przedmiotów. Efekty te, zostały wystandaryzowane pod względem ilościowym - po dwa z każdej kategorii, tj. w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sprzyja to zrozumieniu efektów przez studentów. Sformułowane zostały także efekty dla praktyk zawodowych. Każdy z efektów przedmiotowych został odniesiony do odpowiednich co do zakresu kierunkowych efektów uczenia się oraz efektów określonych przez poziom 6 PRK. Efekty uczenia się na kierunku ekonomia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąganę przez studentów, a ponadto są zrozumiałe dla wszystkich grup interesariuszy. Także zgodność kierunku z praktyką i postępowaniem w obszarach działalności zawodowej jest zapewniona przede wszystkim z zakresie ekonomii, finansów, rachunkowości oraz zarządzania i logistyki.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kierunku jest zgodna z misją i strategią Uczelni oraz z potrzebami rynku pracy, zwłaszcza lokalnego. Odpowiada osiągnięciom działalności praktycznej, zwłaszcza w obszarach działalności gospodarczej, do których przygotowują specjalności na tym kierunku.

Efekty uczenia się dla kierunku ekonomia na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi dla tego kierunku studiów, ale sama nazwa kierunku, m. in. ze względu na różnorodne specjalności, wywołuje zastrzeżenia. Wskazane jest zatem rozważenie bardziej trafnego dobrania tej nazwy. Efekty uczenia się zostały określone zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i praktyką w ramach dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Uwzględniają one w szczególności nabywanie umiejętności w zakresie komunikowania się w języku obcym. Wiele efektów odnosi się do przygotowywania studentów do prowadzenia działalności zawodowej. Wcześniej przypisanie kierunku do dyscyplin naukowych było zbyt wielokierunkowe, ale zostało poprawione i obecnie przystaje do opisu efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są dostosowane do efektów uczenia się i uwzględniają aktualny stan wiedzy oraz praktyki z zakresu dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Program studiów został podzielony na następujące moduły: Biznes w działaniu, Organizacja i zarządzanie, Ekonomia stosowana, Kluczowe kompetencje dla biznesu, Rozróż osobisty i kompetencje interpersonalne, Metody ilościowe w biznesie, Finanse i rachunkowość, Marketing, Moduł dyplomowy, Moduł specjalnościowy, Moduł swobodnego wyboru oraz Moduł aktywności praktycznej. Sekwencja treści i omawiane problemy co do zasady odpowiadają stanowi praktyki działalności gospodarczej oraz kwalifikacjom absolwentów oczekiwanym przez rynek pracy. Pewną wątpliwość budzi sekwencja przedmiotów związanych z matematyką i mikroekonomią. Z racji tego, że matematyka jest wykorzystywana w mikroekonomii powinna ją poprzedzać, zatem ZO rekomenduje zmianę tej kolejności.

Innowacyjne podejście ZPSB w Szczecinie polega na tym, że w momencie rozpoczynania studiów studenci rozpoczynają kształcenie od rozpatrywania problemu praktycznego, poprzez moduł Biznes w działaniu. Oznacza to, że rozpatrują oni kwestię zakładania przedsiębiorstwa w formie gry symulacyjnej i warsztatu projekt przedsiębiorstwo. Kolejne moduły mają im pomóc identyfikować problemy wynikające z organizacji firmy oraz uzupełnić ich wiedzę i umiejętności pomocne w ich rozwiązywaniu.

Studenci, obecni podczas spotkania z ZO PKA, potwierdzili znajomość efektów uczenia się, które opisane zostały w programie studiów. Efekty uczenia są odpowiednio realizowane podczas zajęć, a treści programowe są zgodne z nazwą danego przedmiotu oraz także zdaniem studentów odpowiednie dla kierunku ekonomia.

Studia I stopnia na kierunku ekonomia, profil praktyczny, prowadzone w trybie niestacjonarnym trwają 6 semestrów i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Rok akademicki dzieli się na dwa semestry. Program studiów pozwala uzyskać 182 pkt. ECTS. Ogólna liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów wynosi 830 godzin (razem z modułem aktywności praktycznych wynosi 1180 godz.). Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 33. Liczebność grup na zajęciach jest zróżnicowana i dostosowana do formy zajęć. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne to 68,13% całości przypadającej na program.

W opinii studentów liczba punktów ECTS przypisanych do przedmiotów właściwie odzwierciedla nakład pracy potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Wszyscy obecni na spotkaniu ZO PKA studenci potwierdzili, że zapoznani zostali z zagadnieniami związanymi z punktacją ECTS. Udział zajęć odbywających się z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego jest według studentów odpowiedni. Studenci wyrażali pozytywną opinię na temat realizacji programu studiów - sekwencji przedmiotów oraz doboru formy zajęć.

Plan studiów przewiduje naukę języka obcego w semestrze drugim w wymiarze 34 godzin lektoratu z języka angielskiego lub niemieckiego (do wyboru przez studentów). Studenci

trzeciego roku mają obowiązek zrealizowana 2 spośród 5 przedmiotów obieralnych. Zajęcia do wyboru stanowią istotną część programu studiów, przypisano do nich łącznie 64 punkty ECTS, co stanowi 35,2% ich ogólnego wymiaru. W przypadku oferty przedmiotów obieralnych studenci stwierdzili, że są zmuszeni do osiągnięcia porozumienia w grupie co do wyboru jednego przedmiotu. Jest to spowodowane niewielką liczbą studentów i ograniczonymi możliwościami uruchomienia przedmiotu dla danej liczby studentów. Nie jest to zgodne z zasadami wyboru.

Wszystkie przedmioty ujęte w planie studiów ocenianego kierunku realizowane są w co najmniej 2 formach zajęć, a możliwe formy to: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria, warsztaty praktyczne, wizyty studyjne, lektorat oraz e-learning (wspomagający inne formy – łącznie 52 godziny). O ich doborze decyduje specyfika przedmiotu. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość ubiegania się o realizację studiów według indywidualnych planów studiów i indywidualnej organizacji studiów.

Nakład pracy studenta określony jest w kartach przedmiotów. Bilans ten obejmuje udział studenta w wykładach, ćwiczeniach i innych formach zajęć dydaktycznych ujętych w planie studiów, udział w egzaminach i zaliczeniach, konsultacjach, e-learningu oraz pracę własną studentów. Udział pracy własnej w ogólnym bilansie czasu pracy jest duży, a treść tej pracy niedoprecyzowana. Rekomenduje się sprecyzowanie charakteru pracy własnej w sylabusach.

Zajęcia dydaktyczne wymagające stosowania metod aktywizujących (ćwiczenia) prowadzone są w grupach liczących 14-28 osób. Liczność grup laboratoryjnych nie przekracza 14 osób. Nauka języka obcego prowadzona jest w grupach liczących 16-19 osób. W systemie e-learningu grupa rozliczeniowa nie przekracza 35 osób. Są to akceptowalne wielkości grup.

Do prowadzenia zajęć stosowany jest zróżnicowany zestaw metod kształcenia. Wykłady prowadzone są metodami podającymi; z kolei metody aktywizujące obejmują: ćwiczenia, prezentacje multimedialne, dyskusje grupowe, analizy zespołowe, rozwiązywanie zadań, case study, projekty zespołowe i indywidualne, aktywność na platformie e-learning, warsztaty praktyczne, spotkanie z praktykiem biznesu, wizyty studyjne, badania i ćwiczenia terenowe, film video, gry symulacyjne, menedżerskie, strategiczne. Kształcenie praktyczne studentów odbywa się między innymi poprzez pracę na studiach przypadków zaczerpniętych z praktyki biznesowej, analizę rzeczywistych problemów gospodarczych, uczestnictwo w grach symulacyjnych, realizację warsztatów, uczestnictwo w eksperckich wykładach na tematy związane z prowadzeniem biznesu w praktyce, włączenie w proces kształcenia wizyt studyjnych; uczestnictwo studentów w debatach biznesowych oraz praktyki studenckie.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali, że dostrzegają innowacyjne ich zdaniem metody kształcenia. Jako największą ich zaletę studenci wskazali angażowanie do aktywnego uczestniczenia w zajęciach oraz motywowanie do osiągnięcia efektów uczenia się. Zarówno innowacyjne metody kształcenia, jak i te standardowe, są zdaniem studentów dostosowane do formy zajęć oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Za szczególnie wartościową studenci uznali grę symulacyjną, która jest realizowana w ramach oddzielnego przedmiotu. Ich zdaniem taka metoda umożliwia przyjrzenie się danemu zagadnieniu pod względem praktycznym, co jest przydatne w późniejszej pracy zawodowej. W opinii studentów Uczelnia kładzie właściwy nacisk na związane z profilem studiów praktyczne aspekty podczas realizacji programu studiów. Studenci doceniają w tym zakresie możliwość wzięcia udziału w wizytach studyjnych w przedsiębiorstwach oraz w organizowanych na Wydziale spotkaniach z praktykami. ZO podziela te oceny.

Na ocenianym kierunku studiów w ramach realizowanego planu są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość na specjalności Zarządzanie biznesem. W konstrukcji programu kształcenia spełnione są wymogi zawarte w § 42 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Treści programowe są w pełni zgodne z programem studiów realizowanych w formie niestacjonarnej. Uczelnia opracowała zasady organizacji zajęć na studiach niestacjonarnych wspomaganych e-learningiem, w których określono: ogólny schemat organizacji zajęć dydaktycznych, obowiązki nauczyciela akademickiego, rozliczenie czasu pracy wykładowców, terminy organizacji zaliczeń i egzaminów, w tym zaliczeń i egzaminów w trybie poprawkowym, zasady prowadzenia komunikacji on-line, z uwzględnieniem czatów on-line, dyskusji na forum oraz sprawdzania postępu studentów w nauce. Określono, że czaty on-line są formą obligatoryjną i muszą odbywać się nie mniej niż raz w tygodniu, przy czym czas trwania czatu uzależniony jest od liczby godzin przypadających na dany przedmiot w programie studiów. Program i organizacja studiów realizowanych w ramach kształcenia na odległość spełniają wymagania zawarte w przepisach powszechnie obowiązujących. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrażali pozytywne opinie na temat platformy e-learningowej, doceniali przede wszystkim dostęp do materiałów, które publikują prowadzący zajęcia. Stosowane w ramach e-learningu metody kształcenia w opinii studentów pozwalają na właściwe przyswojenie treści programowych. Wykorzystanie platformy e-learningowej podlega systematycznym przeglądom.

Program studiów na kierunku ekonomia przewiduje obowiązkowe, trzymiesięczne praktyki zawodowe. Praktyki realizowane są w ramach modułu MAP (Moduł Aktywności Praktycznych) na III roku, w piątym semestrze studiów (200h, 8 ECTS) oraz w szóstym semestrze (150h, 6 ECTS). W ramach MAP z podanej puli godzin student musi przeznaczyć max. 40h na tzw. aktywności społeczne (np. wolontariat). Dla praktyk (w ramach modułu MAP) opracowano sylabus, który określa efekty uczenia się (wiedzę, umiejętności, kompetencje społeczne), które ma osiągnąć student. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami kierunkowymi. Treści programowe określone dla praktyk oraz ich umiejscowienie w programie studiów należy ocenić pozytywnie. Nie określono precyzyjnie minimalnego wymaganego wymiaru godzinowego praktyk. Podany w programie studiów wymiar 350h (uwzględniający także konsultacje oraz aktywności społeczne) dla 3 miesięcznych praktyk należy uznać za niewystarczający dla profilu praktycznego, choć w opinii studentów jest odpowiedni. ZO rekomenduje określenie liczby godzin samych praktyk na poziomie min. 360h (przy założeniu 6h dziennie).

Zasady realizacji praktyk określono w regulaminie praktyk zawodowych. Opisuje on m.in.: cele i formy praktyk zawodowych, organizację i przebieg praktyk, obowiązki praktykanta, obowiązki organizatora praktyk oraz opiekuna praktyk, przebieg praktyk, warunki zaliczenia. Szczegółowe cele i program praktyki opisano w programie ramowym praktyki zawodowej dla kierunku ekonomia - studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Określa on możliwe miejsca praktyk oraz szczegółowe programy dla każdej ze specjalności.

Dokumentem sprawozdawczym z realizacji praktyki jest karta realizacji studenckich praktyk zawodowych podpisywana przez przedstawiciela zakładu pracy przyjmującego na praktykę. Zawiera ona opis zadań i czynności wykonywanych przez praktykanta, nie odnosi się jednak bezpośrednio do oceny efektów uczenia się opisanych w sylabusie. W związku z tym ocena osiągnięcia zakładanych dla praktyk efektów uczenia się nie ma charakteru

kompleksowego. Metody ewaluacji i sposób dokumentowania przebiegu praktyk nie są trafnie dobrane i nie umożliwiają skutecznej oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. W podmiotach przyjmujących studentów na praktyki wyznaczono opiekunów. Kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk nie budzą zastrzeżeń w kontekście realizacji programu praktyk, podobnie jak miejsca oraz infrastruktura miejsc praktyk.

Jak wynika ze sprawozdania z realizacji praktyk w roku akademickim 2017/2018 przedstawionym ZO PKA, 80% studentów zalicza praktykę na podstawie udokumentowanego doświadczenia zawodowego lub doświadczenia z prowadzonej działalności gospodarczej. Zasady takiego zaliczenia reguluje regulamin praktyk studenckich. Studenci muszą przedstawić odpowiednie dokumenty potwierdzające doświadczenie zawodowe (szczegółowy zakres obowiązków) i przedłożyć je opiekunowi praktyk. Weryfikacji zgodności prowadzonej działalności zawodowej z programem praktyk dokonuje opiekun praktyk. W przypadku niezgodności profilu pracy zawodowej z zakresem tematycznym praktyk student nie uzyskuje zaliczenia. W kwestii formy opisu takiego doświadczenia pozostawiono dużą dowolność, studenci nie muszą obowiązkowo potwierdzić, że osiągnęli wszystkie zakładane dla praktyk efekty uczenia się. W związku z tym ocena zaliczenia praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego studentów nie ma charakteru kompleksowego. ZO rekomenduje uregulowanie zasad i trybu oceny zgodności takiego doświadczenia z efektami przewidzianymi dla praktyk. Jak wynika ze spotkań przeprowadzonych przez ZO PKA podczas wizytacji, praktyki traktowane są przez studentów jako „zło konieczne”. Bardziej rozbudowane są procedury zaliczania praktyk dla osób faktycznie je realizujących (rzadka sytuacja) niż dla osób z nich zwolnionych (częsta). Praktyki podlegają zaliczeniu bez oceny. Rekomendowanym rozwiązaniem byłoby zaliczanie na ocenę przy jednoczesnym wprowadzeniu ewaluacji oceny stopnia osiągania zakładanych efektów uczenia się.

Nie przewidziano zasad hospitacji praktyk zawodowych (oraz pracy zawodowej wykonywanej na zaliczenie praktyk), lecz są hospitacje okazjonalne - mają formę telefoniczną lub mailową, a zatem rekomenduje się opracowanie zasad takich hospitacji.

Studentom, którzy chcą odbyć praktykę zawodową w normalnym trybie, Uczelnia zapewnia miejsca odbycia praktyki (wsparcie Biura Karier). Jest też możliwość samodzielnego znalezienia miejsca praktyki przez studentów i w razie akceptacji tego miejsca przez opiekuna praktyk podpisania odpowiedniego porozumienia z pracodawcą.

Program praktyk oraz praca opiekuna praktyk po stronie Uczelni nie podlegają ewaluacji z udziałem studentów. Natomiast efekty uczenia się oraz opiekunowie praktyk po stronie pracodawcy są oceniani na spotkaniu podsumowującym praktyki z koordynatorem praktyk. ZO rekomenduje uwzględnienie pracy uczelnianych opiekunów w studenckich ankietach oceniających.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych organizowane są w semestrze w formie 10 zjazdów sobotnio-niedzielnych. Większość zajęć realizowanych jest w blokach 4-6 godzinnych, co zostało uzasadnione faktem, że rozwiązanie problemów praktycznych wymaga całościowego traktowania i pracy zespołowej studentów, co najlepiej realizować w ciągu jednego zjazdu.

Plan zajęć jest w opinii studentów skonstruowany odpowiednio, z zachowaniem właściwej higieny procesu uczenia się. Przerwy między zajęciami ustalane są na bieżąco w porozumieniu między studentami a prowadzącym zajęcia. Wszelkie zmiany dokonywane w harmonogramie zajęć są komunikowane studentom z odpowiednim wyprzedzeniem za pośrednictwem platformy

e-dziekanat lub poczty elektronicznej. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat sesji egzaminacyjnej, która trwa w ciągu całego roku akademickiego. Nie jest przez to skoncentrowana w krótkim czasie, a poszczególne egzaminy i zaliczenia są rozłożone na odpowiednią, z perspektywy studentów, liczbę zjazdów. ZO także pozytywnie ocenia taką organizację egzaminów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe ujęte w programie kształcenia odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy i praktyki w zakresie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Treści te są kompleksowe, odpowiednio rozwinięte i spójne w aspekcie kształtowania kompetencji absolwentów. Pozwalają one w przyjętej formie na uzyskanie efektów uczenia się przyjętych dla kierunku studiów. Studia prowadzone są w wymiarze czasowym pozwalającym na osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się. Właściwie skalkulowano wymiar zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich oraz nakład pracy na realizację zadań w ramach pracy własnej studentów. Struktura programu kształcenia z punktu widzenia wymiaru godzin poszczególnych przedmiotów i modułów kształcenia oraz sekwencji ich realizacji jest prawidłowa poza jednym wyjątkiem (matematyka powinna być przed mikroekonomią). Formy zajęć są odpowiednio zróżnicowane i dostosowane do specyfiki przedmiotów. Studenci mają zapewnioną możliwość wyboru zajęć w wymiarze przekraczającym 30% ECTS. Program studiów przewiduje naukę języka obcego w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka obcego na poziomie B2. Uczelnia realizuje zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w wymiarze określonym w rozporządzeniu MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Przy doborze metod kształcenia uwzględniono specyfikę przedmiotów, formę zajęć i praktyczny profil kierunku. Tworzą one zróżnicowany zbiór pozwalający na realizację założonych efektów uczenia się. Studenci wykonują szereg zadań w ramach pracy własnej, co pozwala na kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i aktywności w procesie uczenia się. W procesie kształcenia studenci przygotowywani są do prowadzenia działalności zawodowej.

Nie określono precyzyjnie minimalnej liczby godzin praktyk zawodowych. Obecnie działający system ewaluacji praktyk nie pozwala na kompleksową i trafną ocenę, czy i w jakim stopniu studenci osiągają zakładane efekty uczenia się. Sytuacja ta dotyczy zarówno studentów realizujących praktyki jak i podlegających zwolnieniu z praktyk na podstawie swojej pracy zawodowej. Mocne strony systemu praktyk to:

- realizacja praktyk w oparciu o sformalizowane, publicznie dostępne zasady,
- odpowiednie przygotowanie opiekunów praktyk po stronie Uczelni,
- realizacja praktyk w miejscach odpowiadających specyfice kierunku,
- odpowiednie wyposażenie oraz infrastruktura miejsc praktyk,
- wsparcie studentów w poszukiwaniu miejsc praktyk,
- odpowiednie umiejscowienie praktyk w planie studiów.

Słabe strony systemu praktyk:

- brak narzędzi umożliwiających kompleksową weryfikację stopnia osiągania efektów uczenia się na praktykach (zarówno dla praktyk zaliczanych na podstawie pracy zawodowej jak i realizowanych przez studentów),
- brak udziału studentów w ewaluacji programu praktyk oraz opiekunów praktyk po stronie Uczelni,
- brak precyzyjnego określenia minimalnej liczby godzin praktyki zawodowej; podane w sylabusie liczby godzin są zbyt małe dla trzymiesięcznej praktyki zawodowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

Program studiów polegający na rozpoczęciu kształcenia od realizacji projektu praktycznego Biznes w działaniu i konstrukcji wokół niego niezbędnych treści kształcenia. Idea godna rozpowszechnienia, choć w zakresie realizacji ciągle wymagane są działania doskonalące.

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki oraz tryb rekrutacji na I rok studiów kierunku ekonomia w ZPSB w Szczecinie w roku akademickim 2018/2019 są zawarte w uchwale Senatu nr 8/2017 z dnia 17.06.2017 r. Przyjęcie kandydatów na I rok studiów następuje w drodze postępowania kwalifikacyjnego, które ma charakter konkursowy. Postępowanie uwzględnia także kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości lub odpowiedni dokument uzyskany za granicą. Zasady rekrutacyjne nie zawierają procedur dyskryminujących ani ograniczających kandydatów z uwagi na żadne kryterium. Kryteria przyjęć na wszystkie poziomy studiów są opracowane w sposób przejrzysty i jednolity dla całej Uczelni, co potwierdzają studenci. Studenci nie zgłaszali problemów z uzyskaniem informacji na temat procesu rekrutacji oraz wszelkich wymagań związanych z przyjęciem na studia. Wszelkie potrzebne z ich perspektywy informacje były dostępne na stronie internetowej Uczelni. Studenci docenili także możliwość rekrutacji na studia z wykorzystaniem elektronicznego systemu, który w ich opinii jest intuicyjny oraz ułatwia cały proces.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągania efektów uczenia się zostały określone w kartach przedmiotów. Weryfikacja i ocena osiągniętych przez studenta efektów uczenia się odbywa się za pomocą następujących instrumentów: aktywność na zajęciach, dyskusja, odpowiedzi ustne, studium przypadku, prace domowe, prezentacje indywidualne i zespołowe, projekty indywidualne i zespołowe, sprawozdania, prace semestralne, kolokwium, egzamin pisemny, egzamin ustny oraz test. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się i zaliczania poszczególnych przedmiotów, semestrów i lat studiów na kierunku ekonomia precyzuje regulamin studiów.

Proces dyplomowania został opisany w regulaminie studiów. Na studiach I stopnia student zobowiązany jest do złożenia egzaminu dyplomowego oraz przygotowania projektu końcowego (pracy dyplomowej). Projekt końcowy powinien charakteryzować się

pragmatycznym podejściem do rozwiązania konkretnego problemu, może mieć charakter projektu analitycznego lub wdrożeniowego. Projekt końcowy musi obejmować komponent badań własnych studenta. Zakres i forma projektu końcowego oraz zasady egzaminu dyplomowego zostały określone w zarządzeniu Rektora ZPSB w Szczecinie nr 12/2017 z dnia 23.11.2017 r.

Informacje na temat procesu dyplomowania są przekazywane studentom już podczas spotkania organizacyjnego dla studentów pierwszego roku studiów. Studentowi zostaje przydzielony promotor zgodnie z realizowaną specjalnością, temat pracy jest ustalany indywidualnie. Studenci nie wyrażali sprzeciwu wobec braku możliwości wyboru promotora, w ich opinii osoby narzucone przez Wydział są kompetentne i odpowiednio wspierają studenta w procesie powstawania pracy dyplomowej. Czas przeznaczony na seminaria oraz indywidualne konsultacje jest w opinii studentów wystarczający do właściwego przygotowania pracy.

Weryfikacja efektów uczenia się na profilu praktycznym powinna prowadzić do oceny osiągnięcia przez studentów umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych rozważanych w kontekście opanowanej wiedzy. Prace dyplomowe traktowane jako projekty spełniają warunki upracticznienia, brakuje natomiast podłoża ekonomicznego, związanego z efektami dotyczącymi wiedzy, np. przeglądu literatury z zakresu, w którym przygotowywana jest praca. Wśród wylosowanych prac dominowały takie, w których studenci nie zajmowali się analizą literatury ekonomicznej dostosowanej do realizowanego tematu. Rekomenduje się wprowadzenie obowiązku takiej analizy. W niektórych z nich wątki ekonomiczne były traktowane marginalnie lub w ogóle pomijane. Wśród tematów prac wiele miało charakter całkowicie pozaekonomiczny, np. „Zagrożenia występujące w służbie żołnierza zawodowego o specjalności saper”; „Zagrożenia wynikające z magazynowania i transportu ropy naftowej – przeciwdziałania”, a w ich treściach również nie występowały elementy związane tematycznie z ocenianym kierunkiem studiów. Prace dyplomowe są weryfikowane w systemie antyplagiatowym. Uczelnia przygotowała zestaw zagadnień na egzamin dyplomowy. W grupie pierwszej - pytania wspólne dla wszystkich specjalności - znajduje się 50 zagadnień, natomiast w grupie pytań specjalnościowych liczba zagadnień waha się od 27 do 50, jednak, pytania z grupy pierwszej nie zawsze pojawiały się w protokołach z egzaminu dyplomowego.

Analiza prac przejściowych wskazuje na to, że zadawane pytania, problemy i zadania pozwalają na weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się zawartych w sylabusach przedmiotów. Niekiedy podejście prowadzących koncentruje się na poprawnych, choć tradycyjnych formach weryfikacji. Odnosi się to na przykład do przedmiotów „Statystyka” i „Modelowanie ekonomiczne”, w których brakuje wykorzystania narzędzi informatycznych do rozwiązywania problemów praktycznych. ZO rekomenduje korzystanie na zajęciach i w procesie weryfikacji efektów uczenia się z tych przedmiotów z odpowiedniego oprogramowania (np. Excel, Gretl). Analiza zaliczeń realizowanych w formie e-learningowej pozwala na sprawdzenie stopnia, w jakim zostały zrealizowane efekty przedmiotowe. Formy realizacji zajęć, takie jak dyskusja czy praca grupowa, pozwalają na ocenę stopnia ukształtowania kompetencji społecznych. Forma prac grupowych wskazuje na zbyt częste wyłączne korzystanie z opisu znajdującego się w Internecie (np. polityka CSR firmy), bez analizy porównawczej i formułowania własnych wniosków studentów. Stąd rekomendacja wzmożenia nadzoru dotyczącego jakości wykorzystywanych źródeł i udziału poszczególnych studentów w realizacji zadania zespołowego. Analiza zaliczeń z przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne

wskazuje, że weryfikacja efektów w formie zdalnej jest realizowana wyłącznie sporadycznie i dotyczy 30% efektów z przedmiotu wybieralnego - Etyka biznesu.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywną opinię na temat stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Studenci potwierdzili, że otrzymują od nauczycieli akademickich informację na temat sposobów weryfikacji. Ma to miejsce podczas pierwszych zajęć z danego przedmiotu. Opis form i kryteriów zaliczenia każdego z przedmiotów jest dostępny dla każdego studenta w sylabusie. Na kierunku ekonomia istnieje możliwość zaliczenia przedmiotu w poprawkowym terminie. Ponadto studenci potwierdzili, że prowadzący zajęcia umożliwiają wgląd do ocenionych prac oraz przekazują informacje na temat uzyskanej oceny (informacje zwrotne na temat postępów w nauce). Indywidualne podejście stosowane jest wobec osób z niepełnosprawnością, aby umożliwić im osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Na wyraźną prośbę osoby z niepełnosprawnością istnieje możliwość dopasowania metod weryfikacji do indywidualnych potrzeb studenta. Prośby takie zgłaszane są do Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych, który następnie przekazuje informacje prowadzącym zajęcia. Istnieje możliwość wydłużenia czasu trwania zaliczenia lub udostępnienie osobie z niepełnosprawnością pomocy dydaktycznych.

Starania Uczelni koncentrują się na zapewnieniu bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji oraz wiarygodności i porównywalności ocen. W przypadku sytuacji konfliktowych regulamin studiów przewiduje odpowiednie procedury, takie jak egzamin komisyjny czy – w razie istnienia przesłanek - postępowanie dyscyplinarne.

Uczelnia posiada regulamin potwierdzania efektów uczenia się przyjęty uchwałą Senatu ZPSB nr 6/2015 z dnia 17.06.2017 r. Aktualna wersja procedury PEUS określająca zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, nabytych poza edukacją formalną znajduje się w załączniku nr 1 do zarządzenia Rektora nr 12/2018. Procedura ta pozwala ocenić zgodność potwierdzanych efektów uczenia się z przyjętymi dla kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste, selektywne i bezstronne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Uczelnia sformułowała warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz zaliczania efektów uzyskanych w innej uczelni. Weryfikacja efektów uczenia się przebiega zgodnie z założeniami opisanymi w kartach przedmiotów. Prace dyplomowe pozwalają weryfikować zakładane efekty uczenia się w stopniu wystarczającym, lecz niektóre tematycznie nie przystają do kanonu kierunku. Rekomenduje się więc dbanie o zgodność tematów prac dyplomowych z osiągnięciami dyscyplin naukowych, do których przypisano kierunek. Należy także dopilnować, aby każdy student otrzymał pytanie z ekonomii na egzaminie dyplomowym. ZO rekomenduje też korzystanie w procesie weryfikacji efektów uczenia się z przedmiotów „Statystyka” i „Modelowanie ekonomiczne”, z odpowiedniego oprogramowania (np. Excel, Gretl).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Podczas wizytacji Władze Wydziału przedstawiły ZO PK dorobek 20 nauczycieli akademickich zatrudnionych na umowę o pracę oraz 10 nauczycieli – pracowników kontraktowych, prowadzących zajęcia na kierunku *ekonomia*. Osoby prowadzące zajęcia powiązane z dyscyplinami, na których oparto opis efektów uczenia się, posiadają wystarczający dorobek naukowy i/lub doświadczenie zawodowe, w tym zwłaszcza w obszarach działalności gospodarczej właściwych dla kierunku *ekonomia*. Udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinie *ekonomia* i *finanse* posiada 9 etatowych nauczycieli akademickich i 3 kontraktowych; dorobek w dyscyplinie *nauki o zarządzaniu i jakości* posiada 4 etatowych nauczycieli akademickich i 2 kontraktowych. Dorobek naukowy w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych posiada 1 etatowy nauczyciel akademicki i 2 kontraktowych; z zakresu nauk prawnych - 1 pracownik kontraktowy. Pozostałe reprezentowane dyscypliny to *socjologia*, *matematyka*, *filologia angielska*. Aktualne udokumentowane doświadczenie zawodowe posiada 17 osób (57%) kadry. Trzeba podkreślić, że dorobek naukowy części osób jest jednak niewielki. Posiadany przez kadrę dorobek naukowy i/bądź doświadczenie zawodowe umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Większość zajęć kształtujących umiejętności praktyczne jest prowadzonych przez nauczycieli akademickich z wymaganym doświadczeniem zawodowym (nieliczne przykłady braku tego doświadczenia dotyczą obsady przedmiotu: *Makroekonomia*, *Polityka społeczno-gospodarcza*, *Podstawy zarządzania i zachowania organizacji*).

Struktura kwalifikacji kadry (1 osoba ze stopniem doktora habilitowanego, 21 osób ze stopniem naukowym doktora, 10 osób z tytułem magistra) oraz jej liczebność (30 osób) umożliwia prawidłową realizację zajęć. Przydział zajęć w zdecydowanej większości nauczycieli akademickich jest merytorycznie poprawny oraz umożliwia prawidłową realizację zajęć. 2 wyjątki przedstawiono w załączniku 4. W przypadku nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy nie zidentyfikowano niepokojących przypadków w sferze obciążeń godzinowych.

Nauczyciele akademicy oraz pracownicy kontraktowi posiadają wystarczające kompetencje dydaktyczne, które umożliwiają prawidłową realizację zajęć: w roku akademickim 2018-2019 zorganizowano 9 obligatoryjnych i fakultatywnych szkoleń doskonalących umiejętności dydaktyczne. Prowadzący zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są przygotowani do realizacji takich zajęć (szkolenia odbywają się cyklicznie), a Uczelnia kontroluje na bieżąco tę formę kształcenia (wstępne opracowanie, audyt z 7.05. br. zawiera analizę aktywności studentów na platformie e-learningowej oraz analizę kontentów).

Dobór nauczycieli akademickich jest transparentny oraz adekwatny do wymagań profilu praktycznego.

Zgodnie z obowiązującym systemem ocen pracowniczych (zarządzenie Rektora ZPSB nr 4/2017), nauczyciele akademicy są poddawani ocenie okresowej co dwa lata, w jej ramach są uwzględniane wyniki ankietyzacji oraz hospitacji. W przypadku niedobrych wyników ankiet są przeprowadzane rozmowy wyjaśniające władz Wydziału z ocenianym nauczycielem akademickim.

Ankietyzacja kadry przez studentów jest prowadzona min. dwa razy w roku (na koniec każdego semestru), cyklicznie odbywają się hospitacje zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich kierunku. Podczas spotkania z ZO PKA studenci potwierdzili przydatność ankiet oraz zauważyli, że Uczelnia odpowiednio reaguje na zgłaszane poprzez ankietę uwagi. Ankieta jest dostępna w formie papierowej, studenci mają możliwość udzielenia odpowiedzi także na pytanie otwarte. Władze Wydziału omawiają kryteria oceny przedmiotów oraz wyniki ankietyzacji podczas spotkań z Samorządem Studenckim (ostatnie konsultacje z dn. 7.03.2019 r.). Studenci mają możliwość przekazywania swoich uwag co do formy i konstrukcji ankiet.

Formą wsparcia rozwoju kompetencyjnego pracowników jest polityka dofinansowania indywidualnych przedsięwzięć rozwojowych: publikacji, konferencji, studiów podyplomowych. Na mocy zarządzenia Rektora 11/2018 dofinansowanie przysługuje w wysokości od 60 do 100% kosztów. W roku akademickim 2018/2019 z takiego wsparcia skorzystało około 20% nauczycieli akademickich. Brak jest danych dotyczących awansów nauczycieli akademickich, jednak większość kadry cechuje się stabilizacją zawodową (min. 10 lat zatrudnienia w tej Uczelni).

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów: w ZPSB opracowano Kodeks etyczny społeczności akademickiej (załącznik do zarządzenia Rektora nr 6/2017) oraz opis procedur dotyczących reagowania na przypadki dyskryminacji lub przemocy (załącznik 7 do kodeksu). W Uczelni funkcjonuje również gabinet psychologa dla studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi zespół nauczycieli akademickich odpowiednio liczny i swoim dorobkiem w większości związany z dyscyplinami, do których przypisano kierunek. Jest w tym zespole wystarczająca różnorodność tematyczna dorobku naukowego i znaczny udział osób z doświadczeniem zawodowym przydatnym na tym kierunku. Obsady zajęć są dokonywane w zasadzie poprawnie. Wyjątki są nieliczne (stwierdzono dwa). Polityka kadrowa w Uczelni jest zorientowana na budowanie stabilnego zespołu i wzrost jego kwalifikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Opracowanie Kodeksu etycznego społeczności akademickiej Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu oraz procedur reagowania w przypadku naruszenia zasad bezpieczeństwa bądź dyskryminacji czy przemocy (załącznik 1-6 zarządzenia nr 1/2019 Kanclerza ZPSB z dnia 25 marca 2019) należy określić jako dobre praktyki.

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział EiI, zlokalizowany przy ul. Żołnierskiej 53 dysponuje 31 pomieszczeniami dydaktycznymi o zróżnicowanej wielkości i przeznaczeniu, o łącznej powierzchni blisko 1700 m². W salach dydaktycznych może jednocześnie przebywać 800 osób. Sale dydaktyczne mają wysoki standard wykończenia. Do dyspozycji studentów pozostaje 10 laboratoriów komputerowych stacjonarnych ze 190 stanowiskami komputerowymi łącznie oraz 2 laboratoria mobilne, umożliwiające przenoszenie profesjonalnych laptopów do sal dydaktycznych w zależności od potrzeb (łącznie 30 dodatkowych komputerów). Budynki są bardzo dobrze przystosowane do prowadzenia zajęć dydaktycznych, mają nowoczesne zaplecze multimedialne; wszystkie sale i laboratoria komputerowe są wyposażone w projektory multimedialne, tablice suchościeralne i flipcharty. Rekomenduje się jednak – na podstawie uwag zgłaszanych podczas spotkania ZO PKA z nauczycielami akademickimi - podjęcie działań w celu zwiększenia dostępności tzw. przejściówek do przewodów komputerowych. Sale dydaktyczne i specjalistyczne pracownie umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Budynek główny wyposażony jest w bezprzewodowy dostęp do Internetu, zintegrowaną lokalną sieć teleinformatyczną, serwer terminali, które umożliwiają studentom pracę zdalną; studenci mają darmowy dostęp do podstawowych programów pakietu MS Office. Nowoczesne komputery w pracowniach wyposażone są m.in. w program Simphonica czy MS Project. Wydział posiada system informatyczny dedykowany kształceniu na odległość. Zasoby e-learningu wykorzystywane są dla potrzeb studiów niestacjonarnych wspomaganych e-learningiem oraz stanowią element komplementarny, wykorzystywany na potrzeby studiów tradycyjnych (niestacjonarnych). Każdy kurs w ramach programu studiów ma swoje odzwierciedlenie na platformie e-learningowej. Infrastruktura informatyczna wyposażona w nowoczesne, sprawne oprogramowanie umożliwia realizację zajęć w sposób właściwy, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba i wielkość pomieszczeń oraz ich wyposażenie techniczne są dostosowane do liczby studentów i liczebności grup. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrażali pozytywne opinie na temat dostępnej na Uczelni infrastruktury naukowo-dydaktycznej.

Studenci kierunku ekonomia mają dostęp do Biblioteki Głównej ZPSB oraz bibliotek wydziałowych (w wydziałach zamiejscowych). Są one otwarte w godzinach odpowiadających potrzebom studentów. Zbiory tych bibliotek (42 tys. wolumenów, w tym 2400 anglojęzycznych oraz 860 niemieckojęzycznych) są aktualne. Biblioteka Główna jest zarządzana przy pomocy zintegrowanego systemu bibliotecznego „SOWA”, który zapewnia dostęp do zbiorów Biblioteki Cyfrowej tworzonej od 2009 r. Studenci mają dostęp do wielu baz danych, m.in. NASBI, E-menor, AION, Academica, SCOPUS i Wiley&Blackwell. W Bibliotece Głównej znajduje się czytelnia czasopism bieżących oraz możliwość bezpłatnego otrzymania Student's Guide, tzn. skryptów-przewodników (wysoki poziom edytorski, Wydawnictwo Profesjonalne ZPSB) do

studiowania poszczególnych przedmiotów, także w języku angielskim - autorstwa pracowników ZPSB.

Zasoby biblioteczne są zgodne z potrzebami procesu dydaktycznego, obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych (dostęp do w/w baz.). Zasoby te są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Studenci nie zgłaszali zastrzeżeń co do liczby dostępnych pozycji literatury, w ich ocenie posiadana przez bibliotekę baza zbiorów jest odpowiednia. Studenci mają możliwość mailowej rezerwacji wybranych pozycji. Na wyposażeniu biblioteki znajduje się specjalne urządzenie do digitalizacji dostępnych zasobów. Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać ze specjalnie zakupionych baz audiobooków dostępnych online.

W siedzibie Uczelni są przeprowadzane regularnie przeglądy wszystkich instalacji i standardów BHP. Zapewnione jest pełne dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: wybrane stanowiska w laboratoriach mają klawiatury dla osób niedowidzących oraz pakiety Ivona; Uczelnia dysponuje sprzętem dla osób z niepełnosprawnościami: m.in. laptop HP (3), laptop Lenovo (2), dyktafon dla osób słabosłyszących (1) oraz sprzętem mobilnym na potrzeby wydziałów ZPSB. Budynek Uczelni wyposażony jest w podjazd i windę (dźwig osobowy); na każdym piętrze znajdują się przystosowane sanitariaty; na parkingu wyznaczono 6 miejsc dla osób z niepełnosprawnościami. Dostępna jest sala z odpowiednim nagłośnieniem będącym ułatwieniem dla osób słabosłyszących. Kształcenie w ramach e-learningu wykorzystywane dla potrzeb studiów niestacjonarnych można również uznać za odpowiedź na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Kształcenie w ramach e-learningu ma zapewniony dostęp do infrastruktury informatycznej i do odpowiedniego oprogramowania. Tworzone w ramach Centrum E-learningu zasoby multimedialne oferują materiały dydaktyczne dla większości kursów kierunku ekonomia.

Stan infrastruktury dydaktycznej jest stale monitorowany z udziałem studentów. W zakresie stanowisk komputerowych na bieżąco jest prowadzona analiza wydajności i zasobów poszczególnych komputerów, sprawności i aktualności oraz stopnia dostosowania sprzętu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Bieżącemu monitorowaniu podlega system biblioteczny oraz jego zasoby. Sprawdzana jest sprawność i wydajność systemu, a na podstawie statystyk wypożyczeń podejmowane są decyzje dotyczące zmiany lub rozwoju zasobów. Pracownicy biblioteki na bieżąco reagują na potrzeby studentów i stale powiększają dostępne zasoby.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura ocenianego kierunku jest odpowiednia do jego potrzeb tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Dotyczy to także dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Uczelnia posiada sieć bibliotek, w tym dobrze zorganizowaną Bibliotekę Główną ze zbiorami dobrze dostosowanymi do potrzeb kierunku. Regularne monitorowanie infrastruktury i reagowanie na pojawiające się potrzeby świadczy o trosce o warunki prowadzenia studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookoła Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednostka prowadzi ścisłą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów. ZSB powołała w 2015 roku Radę Programową, z którą w sposób ciągły konsultuje zarówno strategię Uczelni, jak i koncepcję kształcenia oraz opracowywaną ofertę edukacyjną. W skład Rady Programowej działającej na poziomie ZSB wchodzi 22 podmiotów: Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego; Biuro Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego; Magemar Polska Sp. z o.o.; Klaster Przemysłów Kreatywnych przy PIG; Izba Rzemieślnicza Małej i Średniej Przedsiębiorczości; EPA Wind Sp. z o.o.; Spółka Komandytowa ODK SIMP Szczecin; Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich; Technopark Pomerania Stowarzyszenie Klaster ICT Pomorze Zachodnie; Departament Zasobów Ludzkich i Zarządzania ZCH Police Grupa Azoty; Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli; Business Training Center; LSJ HR CSL Internationale Spedition Sp. z o.o.; Powiatowy Urząd Pracy w Gryficach; Północna Izba Gospodarcza; Stargardzka Izba Gospodarcza; Home.pl; Powiatowy Urząd Pracy w Świnoujściu; Zdrojowa Invest; WUP Szczecin; Goleniowskie Wodociągi i Kanalizacja; Fundusz Inwestycyjny. Jednostka współpracuje także z szeregiem firm, które nie mają przedstawicieli w składzie Rady Programowej. Kontakty i konsultacje z tego typu interesariuszami umożliwiają uczelni monitorowanie potrzeb lokalnych przedsiębiorców i elastyczne dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się warunków na lokalnych rynkach pracy. Rodzaj i zakres działania podmiotów, z którymi współpracuje Jednostka w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją kształcenia oraz wyzwaniami rynku pracy.

Prowadzona współpraca ma charakter stały i systematyczny. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przybiera zróżnicowane formy adekwatne do celów kształcenia oraz potrzeb wynikających z realizacji studiów. Współpraca ta polega m.in. na:

- konsultacji z interesariuszami programu studiów oraz treści prowadzonych zajęć,
- wizytach studyjnych w zakładach pracy (Amazon, Park Technologiczny w Stargardzie, Hydroline, Hiab),
- propagowaniu wiedzy poprzez publikacje prac licencjackich studentów,
- prace licencjackie o charakterze praktycznym, aplikacyjnym (np. w 2018r. „Projekt poprawy rentowności świadczenia usług cateringowych na przykładzie firmy XYZ”; „Sposoby i możliwości usprawnienia systemu logistycznego w firmie XYZ”; „Projekt zarządzania equipment maintenance na przykładzie firmy XYZ”),

- zaangażowaniu przedstawicieli biznesu w dydaktykę jako wykładowców kontraktowych, prowadzących własne moduły zajęć i podlegających systematycznej ocenie przez studentów,
- gościnnym uczestnictwie praktyków w zajęciach prowadzonych przez stałą kadre,
- udziale przedstawicieli Wydziału w opracowywaniu strategii dla miast, w kapitułach konkursów gospodarczych, komitetach doradczych, pełnieniu funkcji jurorów w lokalnych i regionalnych konkursach,
- organizacji przez ZSB konferencji i seminariów dla biznesu m.in. dot. HR, strategii, zarządzania,
- realizacji prac zaliczeniowych o charakterze praktycznym, w formie projektów,
- realizacji praktyk zawodowych,
- doradztwie w zakresie strategicznym dla władz województwa,
- konsultowaniu przez studentów strategii rozwoju miasta.

Konsultacje dotyczące programu studiów mają charakter sformalizowany (spotkania Rady Programowej około raz w roku oraz wysyłanie mailem programów studiów w celu konsultacji) lub nieformalny (bieżące kontakty z praktykami prowadzącymi zajęcia). Interesariusze obecni podczas spotkania z ZO PKA potwierdzili dużą otwartość Uczelni na słuchanie i wdrażanie sugestii dotyczących dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy.

W efekcie stałych konsultacji prowadzonych z interesariuszami zewnętrznymi wprowadzono m.in. następujące zmiany w programie studiów:

- zmiany w programie specjalności Logistyka - Spedycja – Transport (korekta kursów i sylabusów po konsultacji z przedstawicielami firm logistycznych),
- wycofanie w roku 2017/2018 z oferty na kierunku *ekonomia* specjalności *menadżer BHP*.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem zewnętrznym odbywają się minimum 2 razy do roku na początku nowego semestru podczas obrad Kolegium Dziekańskiego. Dyskutowany jest dobór podmiotów, z którymi współpracuje Wydział, skuteczność tej współpracy i jej przełożenie na program studiów oraz na zacieśnienie związków z biznesem (m.in. poprzez uzyskanie patronatu biznesowego nad kierunkiem).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia prowadzi stałą i systematyczną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów, w zakresie właściwym dla kierunku *ekonomia* o praktycznym profilu kształcenia. Zakres i rodzaj współpracy odpowiada wyzwaniom rynku pracy absolwentów kierunku ekonomia. Jednostka widzi konieczność ciągłego zacieśniania współpracy z otoczeniem i potrzebę jej wykorzystania w doskonaleniu programu kształcenia. Mocne strony współpracy z otoczeniem:

- konsultowanie z interesariuszami zewnętrznymi programów i treści kształcenia oraz ich dostosowywanie do potrzeb rynku pracy,
- zaangażowanie praktyków w dydaktykę,
- realizacja prac dyplomowych i zaliczeniowych o charakterze praktycznym,

- okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem w celu jej doskonalenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W latach 2016-2019 z programu Erasmus+ (studia i praktyki) skorzystało 3 studentów kierunku ekonomia oraz 10 pracowników. Były to wyjazdy w celu realizacji zajęć dydaktycznych i odbycia szkoleń na zagranicznych uczelniach partnerskich. Kadra dość często wyjeżdża na konferencje międzynarodowe. W ostatnich trzech latach ZSB odwiedziło 25 studentów z 7 uczelni. Uczelnia zawarła 13 umów partnerskich w ramach programu Erasmus+ z uczelniami z całej Europy. Mimo starań Władz oraz koordynatora programu Erasmus, poziom mobilności studentów jest niski (przyczyną są wielorakie bariery społeczno-ekonomiczne np. konieczność przerwania pracy zawodowej na czas wyjazdu, obawa przed nauczaniem w języku obcym). W celu poprawy tej mobilności rekomenduje się wprowadzenie obowiązkowego przedmiotu w języku obcym (np. zarządzanie organizacją wielokulturową, z częściowym udziałem praktyków z firm zagranicznych), którego zaliczanie mogłoby osłabić obawy studentów i podnieść ich motywację. Rekomenduje się również wprowadzenie zasady, iż w sylabusach oraz w pracach dyplomowych w ramach literatury uzupełniającej umieszcza się prace obcojęzyczne. Warto również rozważyć, czy - w związku z zawodowymi aspiracjami studentów i niechętnym nastawieniem pracodawców do dłuższych wyjazdów ich pracowników – można by zorganizować krótsze (np. 2-tygodniowe) wyjazdy studentów do uczelni partnerskich (poza programem Erasmus). Zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją kierunku i celami kształcenia.

Studenci mają możliwość osiągnięcia biegłości w posługiwaniu się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Studenci potwierdzili możliwość zaznajomienia się ze słownictwem specjalistycznym podczas lektoratów. W opinii studentów kształcenie językowe odbywa się na odpowiednim poziomie, a Uczelnia umożliwia im osiągnięcie zakładanych efektów opanowania znajomości języka obcego.

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności studentów i kadry. Formą wsparcia rozwoju pracowników jest polityka dofinansowania indywidualnych przedsięwzięć rozwojowych: publikacji, konferencji. Nauczyciele akademicki ocenianego kierunku mają łącznie kilkanaście publikacji w czasopiśmie zagranicznych, 2 osoby mają stałe kontakty badawcze i projektowe z uczelniami za granicą. Uczelnia utrzymuje kontakty z wieloma ośrodkami zagranicznymi, jest członkiem wielu międzynarodowych sieci kooperacji w sektorze szkolnictwa wyższego (np. AACSB, BSVC, BSN, UACES, EDEN, EUCEN, EuroPACE, IAITAM). W ostatnich dwóch latach odbyły się 4 wykłady otwarte visiting professors z Węgier,

Sri Lanki, Meksyku i USA oraz 2 wykłady polskich wykładowców prowadzone w języku angielskim. Umieędzynarodowieniu kształcenia sprzyja możliwość bezpłatnego otrzymania przez studentów Student's Guide, tzn. skryptów-przewodników do studiowania poszczególnych przedmiotów, także w języku angielskim - autorstwa pracowników ZPSB. Studenci są na bieżąco informowani o ofertach uczelni partnerskich w ramach programu Erasmus+ oraz wszelkich przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym. Informacje o ofercie wymian międzynarodowych są przekazywane podczas organizowanych spotkań informujących, prowadzonych na Wydziale przez Pełnomocnika Dziekana ds. studentów międzynarodowych. Studenci wyrazili opinie, że mają łatwy dostęp do informacji o programach wymiany i wiedzą o licznych możliwościach, jakie oferuje w tym zakresie Uczelnia. Doceniają także obowiązujące procedury w ramach uznawania efektów uczenia się zdobytych na uczelni zagranicznej.

Ocena skali międzynarodowej aktywności kadry jest dokonywana w trakcie okresowych ocen nauczycieli akademickich. Ocena międzynarodowej aktywności studentów dokonywana jest na bieżąco przez koordynator programu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku, jak w całej Uczelni, funkcjonują rozwiązania organizacyjne umożliwiające wymianę międzynarodową studentów i nauczycieli akademickich. Studenci są do udziału w wymianie przygotowani dzięki właściwemu uczeniu się języków obcych, lecz nie mają obowiązku zaliczać innych przedmiotów w językach obcych, co obok łączenia studiów z pracą zawodową zniechęca do udziału w wymianie. Udział nauczycieli akademickich w takiej wymianie wskazuje na dostateczną aktywność. Rekomenduje się wprowadzenie do programu obowiązkowego przedmiotu w języku obcym oraz przyjęcie zasady wykorzystywania literatury obcojęzycznej w pracach dyplomowych i zalecania obcojęzycznych pozycji w sylabusach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku *ekonomia* mogą liczyć na różnorodne formy wsparcia w procesie uczenia się oraz własnego rozwoju. Formy te są dostosowane do potrzeb różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. Wiele elementów systemu wsparcia przybiera formalny charakter widoczny w obowiązujących dokumentach i procedurach, jednak dzięki otwartości pracowników Wydziału oraz indywidualnemu podejściu, studenci mogą liczyć także na wiele nieformalnych form wsparcia.

Prowadzący zajęcia są dostępni dla studentów poza godzinami zajęć podczas konsultacji, których terminy podane są w uczelnianej platformie internetowej e-dziekanat. Tam także dostępne są adresy mailowe wszystkich nauczycieli akademickich. Studenci wyrażają pozytywną opinię na temat wsparcia w procesie uczenia się. Studenci doceniają dostęp do materiałów dydaktycznych z wszystkich przedmiotów na platformie e-learningowej, które są pomocą w osiąganiu efektów uczenia się. Jako ważny element wsparcia w rozwoju zawodowym studenci wskazali fakt, że kadra dydaktyczna to w zdecydowanej większości praktycy z lokalnego rynku pracy. Kontakt z nimi pozwala studentom poznać specyfikę tego rynku oraz określić plany związane z karierą zawodową. Studenci są przydzielani do promotorów zgodnie z wybraną specjalizacją. W porozumieniu z promotorem każdy student indywidualnie wybiera temat pracy. Wsparcie w procesie dyplomowania jest możliwe dzięki dostępności promotorów podczas seminariów, indywidualnych konsultacji oraz kontaktowi mailowemu. Jest ono odpowiednie.

Na I roku studiów studenci mogą wziąć udział w spotkaniu organizacyjnym, które prowadzi Prodziekan ds. studenckich. Stanowi ono wprowadzenie do procesu studiowania w ZSB. Podczas spotkania przekazywane są informacje o obowiązujących na Uczelni zasadach, procedurach, harmonogramach, a także oferowanym wsparciu. Przedstawiane są aspekty związane z odbywaniem praktyk, procesem dyplomowania, prezentowana jest oferta Biura Karier oraz wyjazdów międzynarodowych. Studenci dowiadują się także, jak korzystać z platformy e-learningowej oraz systemu e-dziekanat. Spotkanie organizacyjne jest dla studentów odpowiednim wsparciem, stanowi przydatne źródło informacji wykorzystywanych w całym toku studiów.

Za wsparcie administracyjne na Wydziale odpowiada dziekanat, który funkcjonuje w godzinach odpowiadających potrzebom studentów. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że osoby pracujące w dziekanacie są życzliwe i kompetentne, chętnie udzielają pomocy w każdej sprawie. Studenci mają możliwość uzyskania pomocy drogą elektroniczną, dziekanat przyjmuje także w ten sposób wszelkie podania. Taka forma kontaktu z dziekanatem jest istotna z perspektywy studentów niestacjonarnych.

Studenci mogą liczyć także na wsparcie w zakresie realizowania praktyk oraz rozwoju kariery zawodowej. Opiekę nad studentami podczas praktyk sprawuje Prodziekan ds. studenckich. Zdecydowana większość studentów kierunku pracuje, zaś dzięki obowiązującym procedurom mogą oni zaliczyć praktykę na podstawie odbywanej już pracy zawodowej. W przypadku poszukiwania miejsca praktyki studenci mogą skorzystać z bazy ofert Biura Karier, za którego działania na Wydziale odpowiada obecny na miejscu koordynator. Bogata baza i oferta miejsc praktyk, staży oraz pracy pozwala studentom na rozwój własnej kariery zawodowej. Opiekun praktyk wspiera także studentów w realizacji obowiązkowego Modułu Aktywności Praktycznej angażując studentów w działalność społeczną lub przedstawiając możliwe miejsca jej odbywania.

Za wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Uczelni odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Studenci mogą liczyć na dostosowanie metod kształcenia i weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Na prośbę studentów z niepełnosprawnościami istnieje możliwość wydłużenia czasu pisania egzaminu lub skorzystania z pomocy dydaktycznych opisanych w związku z kryterium 5. Formalne wsparcie dla osób z niepełnosprawnością zapewnione jest dzięki procedurom opisanym w regulaminie przyznawania

wsparcia. Każdy student może złożyć wniosek o udzielenie wsparcia indywidualnego, w którym zgłasza potrzebę przydzielenia osobistego asystenta, użyczenia sprzętu lub uruchomienia dodatkowych zajęć dydaktycznych. Asystentem osoby z niepełnosprawnością może zostać osoba wskazana przez studenta z niepełnosprawnością we wniosku. Nad pracą asystenta czuwa Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami. Każdy z asystentów wypełnia kartę czasu pracy asystenta, na podstawie której rozliczany jest z pełnionych obowiązków. Dodatkowym wsparciem dla studentów z niepełnosprawnościami na Uczelni jest wypożyczalnia sprzętu mobilnego, w tym laptopów, dyktafonów i innych urządzeń stanowiących pomoc w procesie uczenia się. Uczelnia współpracuje z Zachodniopomorskim Oddziałem PFRON oferując studentom możliwość udziału w projektach podnoszących kwalifikacje zawodowe. Na Uczelni odbyły się szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej, które uwzględniały przede wszystkim potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Planowane są także szkolenia prowadzone przez psychologa.

Na Wydziale studentów biorących udział w programach wymiany międzynarodowej wspiera Pełnomocnik Dziekana ds. studentów międzynarodowych. Organizowane są spotkania ze studentami kierunku na temat programów mobilnościowych, na których prezentowana jest oferta miejsc wyjazdu oraz obowiązujące podczas wymian zasady i procedury. Studenci na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że są zapoznani z ofertą programów mobilnościowych na Uczelni, nie są jednak zainteresowani wyjazdami z powodów własnej pracy zawodowej. Dodatkowo w opinii studentów takie wyjazdy trwają zdecydowanie zbyt długo, przez co znacznie opóźniałoby im to rozwój własnej kariery zawodowej.

Na Wydziale funkcjonuje Samorząd Studencki w postaci Rady Starostów, przedstawicielami studentów, są więc bezpośrednio przez nich wybierani starostowie grup. Opiekę nad Radą Starostów sprawuje Pełnomocnik Dziekana ds. studenckich. Przedstawiciele studentów uczestniczą w spotkaniach z władzami Uczelni, podczas których omawiane są propozycje zmian na Uczelni oraz badane są potrzeby studentów. Członkowie Rady Starostów wybierają swoich przedstawicieli, którzy zasiadają w Radzie Wydziału i Senacie Uczelni. Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie finansowe dla wielu różnych inicjatyw samorządu studenckiego, pomaga także w rozwoju własnej działalności oferując wsparcie merytoryczne oraz infrastrukturalne. Członkowie Rady Starostów potwierdzili, że otrzymują odpowiednie wsparcie, a władze Wydziału na bieżąco reagują na ich potrzeby. Studenci doceniają w szczególności działalność Pełnomocnika Dziekana ds. studenckich, który dodatkowo angażuje Radę Starostów do organizacji wielu różnych wydarzeń dla społeczności akademickiej Uczelni. Samorząd Studencki jest także aktywnie włączany w proces przyznawania pomocy materialnej oraz opiniowania wszelkich kwestii z tym związanych. Powołanie Rady Starostów było inicjatywą władz Uczelni i wynikało z potrzeby aktywizacji Samorządu na Uczelni. Taka forma pobudzania społeczności studentów do działania sprawdziła się, zaś Rada Starostów jest ważnym partnerem w procesie doskonalenia jakości kształcenia na Uczelni, o czym świadczy udział w licznych spotkaniach oraz posiedzeniach organów kolegialnych. Ponadto Rada Starostów pełni ważną funkcję budowania poczucia przynależności do społeczności akademickiej ZPSB, poprzez organizację różnego rodzaju wydarzeń i spotkań integracyjnych.

Studenci mogą korzystać ze świadczeń pomocy materialnej w postaci stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia oraz zapomogi. O

przyznanie stypendium studenci mogą ubiegać się na podstawie wniosku złożonego w dziekanacie. Wzory wniosków, wymagania, dodatkowe informacje oraz regulamin pomocy materialnej są dostępne dla każdego zainteresowanego na stronie internetowej Uczelni. Wszelkiego wsparcia w tym zakresie udzielają pracownicy dziekanatu oraz Pełnomocnik Dziekana ds. studenckich. Przy przyznawaniu stypendium rektora dla najlepszych studentów uwzględniane są średnia ocen, osiągnięcia w obszarze naukowym, artystycznym oraz wysokie wyniki w osiągnięciach sportowych. Podziału środków na świadczenie pomocy materialnej dokonuje Rektor w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie wypowiadali się na temat systemu pomocy materialnej, przejrzystości obowiązujących procedur, dostępności do informacji oraz terminów wypłacania świadczeń.

Dodatkową formą motywacji studentów do osiągania efektów uczenia się są organizowane na Uczelni konkursy, w tym „Konkurs na najlepszą pracę dyplomową” oraz „Projekt przedsiębiorstwo”. Studenci ze średnią ocen powyżej 4,2 mogą ubiegać się o przyznanie Indywidualnego Programu Studiów, w ramach którego mogą uzyskać wsparcie indywidualnego opiekuna i rozwijać swoje zainteresowania naukowe. Ponadto najlepsi studenci mogą liczyć na wpis do Złotej Księgi Absolwentów oraz otrzymać nagrody rektorskie.

Studenci Wydziału mogą składać skargi i wnioski bezpośrednio do dziekanatu lub władz Wydziału. Dodatkową możliwością w tym zakresie są umieszczone na Wydziale skrzynki, gdzie studenci anonimowo mogą wrzucić spisana skargę lub wniosek. Informacje ze skrzynki odbiera Rada Starostów oraz omawia je z władzami Wydziału. Skargi i wnioski rozpatrywane są zgodnie z obowiązującym kodeksem etycznym społeczności akademickiej ZSB.

Na dodatkowe wsparcie może liczyć liczna grupa studentów zagranicznych, nad którymi opiekę sprawuje Pełnomocnik Dziekana ds. studentów międzynarodowych. Organizowane są różnego rodzaju wydarzenia integrujące społeczność wszystkich studentów Uczelni, ponadto studenci z zagranicy mogą liczyć na pomoc z formalnościami związanymi z legalizacją pobytu w Polsce oraz znalezieniem miejsca zamieszkania. Dodatkową formą wsparcia jest także obecność na Wydziale psychologa, który udziela bezpłatnych porad lub konsultacji psychologicznych. Studenci licznie korzystają z tej możliwości uczestnicząc w spotkaniach z psychologiem zgodnie z obowiązującym harmonogramem konsultacji.

Na Wydziale prowadzone są okresowe przeglądy systemu wsparcia studentów podczas spotkania władz Wydziału z Radą Starostów, na którym przekazywane są propozycje i opinie studentów na w/w temat, w tym także te zgłaszane anonimowo w dostępnych na Wydziale skrzynkach na skargi i wnioski. Raz w roku odbywa się spotkanie Samorządu Studenckiego ze wszystkich Wydziałów z Rektorem Uczelni, podczas którego omawiana jest skuteczność systemu wsparcia oraz analizowane są poszczególne formy tego wsparcia. W sytuacjach nagłych bieżący kontakt w zakresie funkcjonowania systemu wsparcia na Wydziale umożliwia Pełnomocnik Dziekana ds. studenckich, który pozostaje w stałym kontakcie z Radą Starostów. Wszelkie wnioski ze spotkań i rozmów są wykorzystywane w procesie doskonalenia form wsparcia i w miarę możliwości jak najszybciej wdrażane na Wydziale. Potwierdzają to też członkowie Rady Starostów, którzy widzą wiele pozytywnych zmian wynikających z ich zaangażowania w procesy doskonalące na Wydziale.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Funkcjonujące formy wsparcia są różnorodne i dopasowane do potrzeb wszystkich grup studentów na Wydziale. Formalne wsparcie, widoczne w działalności poszczególnych jednostek lub pracowników Wydziału, działa prawidłowo, a studenci oceniają je pozytywnie. Dodatkowo władze Wydziału, dzięki zaangażowaniu oraz otwartości na potrzeby studentów, zapewniają odpowiednie wsparcie nieformalne w postaci licznych spotkań, dostępności dla studentów oraz indywidualnego podejścia. Wydział zapewnia ponadto szereg dodatkowych możliwości w zakresie rozwoju zawodowego, naukowego oraz społecznego studenta.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji poprzez stronę internetową, dzięki której istnieje odpowiedni wgląd do poszczególnych treści dla wszystkich zainteresowanych, zarówno studentów, kandydatów na studia oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Strona internetowa zawiera przejrzysty podział treści na odpowiednie zakładki, dostępna jest także w języku angielskim. Za aktualizację treści na stronie internetowej odpowiedzialni są pracownicy poszczególnych jednostek. Większość informacji jest aktualna, poza dotyczącymi programów wymiany międzynarodowej. Rekomenduje się uzupełnienie treści tam zawartych, tak aby studenci mogli zapoznać się z właściwą ofertą możliwych kierunków wyjazdu oraz informacjami na temat bieżącej rekrutacji do programu Erasmus+. Biuro Karier udostępnia w oddzielnej zakładce aktualne oferty staży i praktyk. Dla studentów dostępna jest oddzielna zakładka „plikowania”, która zawiera wszelkie wzory dokumentacji, podań, wniosków oraz regulaminy obowiązujące na ZSB. Na stronie internetowej dostępny jest program studiów w przejrzystej formie. Zawarte są w nim odpowiednie odnośniki do poszczególnych sylabusów przedmiotów oraz opisanych efektów uczenia się. Jak stwierdzili sami studenci, taka forma przedstawiania sylabusów jest dla nich znacznym ułatwieniem w pozyskaniu informacji na temat efektów uczenia się, wymagań związanych z zaliczeniem przedmiotów, obowiązującej literatury oraz nakładem pracy. Kandydaci na studia mają dostęp do szczegółowych informacji na temat oferty kierunków studiów, realizowanych specjalności oraz procedur i harmonogramu procesu rekrutacji. W odpowiedniej zakładce znajdują się szczegółowe informacje na temat potwierdzania efektów uczenia się. Informacje na temat poszczególnych form wsparcia w procesie uczenia się oraz rozwoju są zawarte w zakładkach poszczególnych jednostek

funkcjonujących na Uczelni. Strona internetowa jest dostosowana do wyświetlania na urządzeniach mobilnych.

Studenci kierunku *ekonomia* mają także dostęp do wirtualnej platformy e-dziekanat, w której otrzymują informacje o postępach w nauce, w tym uzyskanych ocenach, płatnościach oraz planie zajęć. Po zalogowaniu się do platformy studenci w pierwszej kolejności widzą komunikaty od Uczelni o zbliżających się terminach, potrzebie złożenia dodatkowych dokumentów lub zmianach w planie zajęć. W e-dziekanacie znajduje się ponadto dostęp do adresów poczty elektronicznej nauczycieli akademickich oraz informacje na temat terminów konsultacji. Istnieje także możliwość zapoznania się z planem zajęć danego nauczyciela akademickiego. Za obsługą e-dziekanatu oraz aktualizację informacji tam zawartych odpowiedzialni są pracownicy dziekanatu. W opinii studentów funkcjonowanie platformy stanowi znaczne ułatwienie w dostępie do informacji na temat przebiegu studiów.

Dodatkowym źródłem informacji są gabloty dostępne w korytarzach Uczelni. Zawarte są w nich informacje o wydarzeniach organizowanych na Wydziale, współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, realizowanych projektach oraz ofertach staży i praktyk. Uczelnia dociera także do studentów poprzez media społecznościowe, w których pojawiają się aktualne informacje na temat ważnych terminów, wydarzeń organizowanych na Uczelni, ofertach pracy oraz staży oraz dodatkowym wsparciu dla studentów. Ważnym elementem aktywności Uczelni w mediach społecznościowych są relacje z odbywających się wydarzeń, realizowanych projektów oraz informacje na temat osiągnięć studentów. Korzystne dla studentów jest wykorzystanie mediów społecznościowych przez Uczelnię jako dodatkowego kanału komunikacji ze studentami.

Oferta współpracy skierowana do biznesu dostępna jest w widocznym miejscu na głównej stronie zpsb.pl. Uczelnia oferuje współpracę w ramach Centrum Biznesu. Publicznie dostępna oferta współpracy z biznesem jest kompleksowa i szczegółowa, zawiera m.in.: szczegółową ofertę w zakresie doradztwa i konsultingu, informację o kursach i szkoleniach dla biznesu, informację o zniżkach dla pracowników firm i studiach dofinansowanych, informację o możliwościach współpracy B+R, ofertę badań rynku, ofertę wynajmu sal, korzyści współpracy z ZSB jako partner biznesowy, wykaz partnerów biznesowych, możliwości i sposoby rekrutowania studentów do pracy, opisy projektów zrealizowanych przez ZSB wspólnie z biznesem. W każdym z tych obszarów zamieszczono bezpośredni kontakt do osoby odpowiedzialnej po stronie Uczelni.

Uczelnia właściwie monitoruje aktualność, rzetelność, zrozumiałość oraz kompleksowość udostępnianych na stronie internetowej informacji. Poszczególne jednostki są odpowiedzialne za przekazywane informacje i ich aktualność w ramach poszczególnych zakładów. Za sprawdzenie zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców odpowiedzialne są władze Uczelni, które przeprowadzają ewaluacje dostępnych informacji i sposobów ich udostępniania podczas spotkań ze studentami oraz interesariuszami zewnętrznymi, a także wykorzystują wyniki monitorowania do doskonalenia systemu informacji o studiach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

ZPSB zapewnia publiczny dostęp do informacji o studiach na kierunku ekonomia i ich przebiegu. Odpowiednie informacje są dostępne zarówno dla studentów, kandydatów na studia oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Informacje są przedstawiane w sposób przejrzysty z właściwym podziałem na treści w formie zakładki i odnośników. Zapewnione zostały odpowiednie procedury w zakresie monitorowania udostępnianych informacji. Rekomenduje się aktualizację i uzupełnianie informacji o możliwościach wymiany międzynarodowej studentów, w tym dotyczących rekrutacji do programu Erasmus+.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony odpowiednim zarządzeniem Rektora. Zawiera on regulamin i katalog procedur. Jego realizację zapewniają: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, w skład którego wchodzi dziekani wydziałów, a pracę koordynuje Prorektor ds. dydaktyki oraz na wydziałach dziekani. Z tym zespołem współpracuje Rada Programowa złożona z przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i Samorząd Studencki. Działanie systemu obejmuje projektowanie i zmiany programów kształcenia, instrumenty i formy weryfikacji efektów uczenia się, infrastrukturę dydaktyczną z uwzględnieniem miejsc odbywania praktyk, jakość kadry, ocenę realizacji efektów uczenia się. Przebieg procedur w systemie jest, co do kolejności wyrażania opinii, różny przede wszystkim zależnie od tego, który z wymienionych trzech podmiotów inicjuje rozwiązanie problemu. Zawsze jednak są w nim uwzględniane analizy rynku pracy i rynku edukacyjnego oraz opinie studentów i interesariuszy zewnętrznych, w tym zwłaszcza Rady Programowej i Samorządu.

Zgodnie z przyjętymi procedurami corocznie dokonywana jest ocena jakości kształcenia na podstawie procedur SZJK i ocena systemu. Z obu tych ocen Zespół ds. Jakości Kształcenia sporządza sprawozdania. Określają one przedmioty monitoringu i ocen jakości kształcenia, ich rezultaty oraz oceny elementów systemu i jego konstrukcji. Ocena programu studiów jest prowadzona corocznie i wnioski z niej są wykorzystywane do działań doskonalących. W ostatnich latach na podstawie ocen systemowych postanawiano o tworzeniu i likwidacji specjalności i kursów, zmianach nazw i programów niektórych kursów, zmianach sekwencji kursów. Nie uzyskano jednak informacji o stale monitorowanych zjawiskach czy wskaźnikach. Prowadzi to do wniosku, że zakres monitoringu wynika z doświadczenia dziekanów i z niesystematycznie odbieranych sygnałów. Należy natomiast uznać, że wyznaczenie zjawisk i wskaźników systematycznie monitorowanych poprawiłoby kompleksowość i porównywalność ocen.

Studenci mają możliwość aktywnego uczestniczenia w procesie doskonalenia jakości kształcenia na Uczelni. Funkcjonująca Rada Starostów jest dla Władz Uczelni ważnym źródłem informacji o potrzebach studentów oraz opinii na temat obowiązującego programu studiów oraz jego realizacji. Studenci mogą wypowiedzieć się na temat zajęć dydaktycznych, infrastruktury oraz wsparcia administracyjnego w przeprowadzanej ankietyzacji. Dodatkowym źródłem opinii są skrzynki do anonimowego przekazywania skarg i wniosków. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego zasiadają w organach kolegialnych, dzięki czemu mogą przedstawiać opinie społeczności studenckiej i biorą udział w zatwierdzaniu programu studiów. Uczelnia umożliwia odpowiedni udział studentów w systemie doskonalenia jakości kształcenia, wszelkie głosy studentów są brane pod uwagę przy projektowaniu zmian.

Przyjmowanie na studia jest dokonywane według formalnie przyjętych, przejrzystych zasad, lecz nie jest selekcyjne.

System ocen jakości kształcenia nie okazał się skuteczny w wykrywaniu nieprawidłowości dotyczących dyplomowania. Dotyczy to niezgodności tematów niektórych prac dyplomowych z kanonem kierunku i niezgodności pytań zadawanych na egzaminie dyplomowym z kanonem kierunku i oficjalnymi listami tych pytań.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku jest w normatywnych terminach poddawana ocenie zewnętrznej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Jak dotąd nie było ocen prowadzonych przez inne podmioty. Zalecenia PKA, które miały służyć poprawie jakości kształcenia, wykonywano sprawnie i skutecznie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (*kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione*)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System zapewnienia jakości kształcenia został wprowadzony. Jest on dobrze skonstruowany, lecz w szczegółach nie jest dopracowany. Brakuje zwłaszcza wskazań, co i przez kogo ma być systematycznie monitorowane. Zapewne z tego powodu system nie wykrył niedoskonałości w procesie dyplomowania. Jego skuteczność w procesie projektowania, zatwierdzania przeglądu i systematycznego doskonalenia programu studiów jest zadowalająca.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*w porządku wg poszczególnych zaleceń*)

Zalecenie

Zintensyfikowanie działań mających na celu wzmocnienie praktycznego profilu kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Wprowadzono szereg udoskonaleń i uzupełnień programowych i pozaprogramowych, w tym: gry symulacyjne, studia rzeczywistych przypadków, biznesplany opracowywane przez studentów, warsztaty i spotkania z praktykami oraz ich wykłady eksperckie, wizyty studyjne, praktyki studenckie według zasad wynikających z przepisów, inną aktywność praktyczną studentów, np. wolontariat, większy udział kadry z doświadczeniem biznesowym w prowadzeniu zajęć. Obecnie większość tych rozwiązań nadal funkcjonuje.

Zalecenie

Przekazanie informacji o zasadach weryfikacji efektów kształcenia dla praktyk zawodowych.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Opracowano karty przedmiotów dla praktyk, a w nich zasady weryfikacji efektów. Przekazano je Zespołowi Oceniającemu PKA. Jak jednak stwierdzono w analizie kryterium 2., zaliczanie praktyk jest oparte na spełnieniu warunków formalnych i brakuje w nim oceny osiągania efektów przewidzianych dla praktyk..

Inne zalecenia dotyczyły nieistniejących już studiów drugiego stopnia.